

Postanowienie z dnia 21 października 2008 r.

II PO 2/08

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06 (Dz.U. Nr 59, poz. 367; OTK-A 2008 nr 3, poz. 39) nie stanowi podstawy wznowienia postępowania (art. 401¹ k.p.c.) w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Najwyższego o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia porządkowego wydanego na podstawie art. 49 i 50 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.).

Przewodniczący SSN Małgorzata Gersdorf (sprawozdawca), Sędziowie: SN: Zbigniew Myszka, SA Halina Kiryło.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 października 2008 r. sprawy z powództwa Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie oraz Edyty P. przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych [...] w Ś. o ustalenie stosunku pracy, na skutek wniosku Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie o wznowienie postępowania sądowego

o d d a l i ł skargę o wznowienie postępowania.

U z a s a d n i e

Jacek B. prezes Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie zastępowany przez adwokata A.K. złożył do Sądu Najwyższego skargę o wznowienie postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie II BP 44/07, podając jako przyczynę wznowienia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06 (wydany na skutek skargi kasacyjnej i opublikowanym w dniu 9 kwietnia 2008 w Dzienniku Ustaw Nr 59 pod poz. 367) orzekający niezgodność z Konstytucją art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c.

Uzasadniając swój wniosek skarżący wskazał, że w dniu 1 kwietnia 2008 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. jest niezgodny z Konstytucją

RP w części obejmującej słowa „kończącego postępowanie w sprawie” i narusza art. 32 ust.1 i art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. W dniu 9 kwietnia 2008 r. wyrok ten został opublikowany w Dzienniku Ustaw i orzeczenie weszło wtedy w życie. Zgodnie z art. 190 ust. 4 Konstytucji orzeczenie TK o niezgodności z Konstytucją aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe (a takim jest postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2007 r., II BP 44/07), stanowi podstawę do wznowienia postępowania i uchylenia rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonym w przepisach właściwych dla danego postępowania. Skoro spełniona jest konstytucyjna podstawa wznowienia z art. 190 ust. 4 Konstytucji to skarga o wznowienie postępowania kasacyjnego jest uzasadniona, a orzeczenie Sądu Najwyższego jako obiektywnie naruszające Konstytucję powinno ulec uchyleniu i zostać wyeliminowane z obrotu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niewątpliwie podstawą wznowienia postępowania może być orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją. Zgodnie z art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Niewątpliwie też wykładnia art. 401¹ k.p.c. powinna uwzględniać generalny kierunek interpretacji, wyznaczony treścią art. 190 ust. 4 Konstytucji i składający zasadniczo do stanowiska o dopuszczalności wznowienia postępowania w razie wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku o niekonstytucyjności przepisu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r., V CNP 45/07, LEX nr 34227).

Jednakże wyrok Trybunału Konstytucyjnego umożliwia wznowienie postępowania tylko w takich sprawach, w których niekonstytucyjny przepis lub jego fragment był merytoryczną podstawą ferowania orzeczenia, *ad casum* tak jednak nie jest. Zasadniczym bowiem przepisem, który doprowadził do odrzucenia przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 października 2007 r., II BP 44/07, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy z dnia 23 maja 2006 r. [...] był art. 1 i 2 k.p.c. W motywach orzeczenia Sąd Najwyższy *expressis verbis* wskazał, iż postano-

wienia porządkowe wydawane na podstawie art. 49 i 50 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) mają publicznoprawny charakter, a sprawy wynikłe na ich tle nie są sprawami cywilnymi w rozumieniu art. 1 i 2 k.p.c. A zatem orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2007 r., II BP 44/07, nie zostało wydane jedynie na podstawie zmienionego przez Trybunał Konstytucyjny art. 421¹ § 1 k.p.c., lecz równorzędną i wystarczającą podstawą odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy z dnia 23 maja 2006 r. [...] był art. 1 i 2 k.p.c., co uniemożliwia zastosowanie w sprawie niniejszej art. 401¹ k.p.c. i wznowienie postępowania. Innymi słowy, postanowienia porządkowe wydawane na podstawie art. 49 i 50 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych mają publicznoprawny charakter i nie są sprawami cywilnymi w rozumieniu art. 1 i 2 k.p.c.

Prawomocne postanowienia sądu mające za przedmiot rozstrzygnięcia porządkowe nie podlegają wznowieniu tylko z tego powodu, że Trybunał Konstytucyjny zmienił treść normatywną art. 424¹ § 1 k.p.c.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

=====